

Fővárosi Munkaügyi Bíróság

1027 Budapest, Királyfürdő u. 4.

1255 Budapest, Pf.: 2.

27. M. 5372/ 2008/ 32.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság

dr. Ilosvai Gábor ügyvéd (**címe**) által képviselt
felperes neve (felperes címe) **felperesnek,**

dr. Révész Tibor ügyvéd (**címe**) által képviselt
alperes neve (alperes címe) alperes ellen

közalkalmazotti jogviszony fennállása, jogellenes megszüntetése és jogkövetkezményei iránt
indított perében meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000,-
(százezer) Ft + ÁFA perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet a
Fővárosi Bírósághoz címezve a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál lehet 3 példányban
előterjeszteni.

A felek kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását is. Tájékoztatja a bíróság a
feleket, amennyiben a fellebbező fél a fellebbezéssel egyidejűleg a tárgyalás tartását nem
kéri, a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha

- a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére vonatkozik;
a fellebbezés csak a teljesítési határidővel kapcsolatos;
a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

I n d o k o l á s :

A bíróság a keresetlevél, a felek nyilatkozatai, a becsatolt iratok tartalma, valamint **1.**
számú tanú, 2. számú tanú, 3. számú tanú, 4. számú tanú és 5. számú tanú tanúk
vallomásai alapján az alábbiakat állapította meg:

A felperest azt alperes 2004. október 1. napjától 2005. június 30. napjáig határozott időre
szóló, helyettesítésre irányuló közalkalmazotti jogviszonyban, iskola-védőnő munkakörben
alkalmazta. Az alperes a felperest 2005. január 1. napján átsorolta, ekkortól a felperes
illetménye havi 173.700,- Ft volt. ÁNTSZ által kiállított működési engedély szerint tartalma

a felperest védőnőként ... (gyes) helyetteseként tüntette fel, a további működési engedély szerint a felperes ... és ... (mindkettő gyes) helyettesítette.

A felperes felett a munkáltatói jogkör gyakorló ... alperesi igazgató volt. Az alperes egyik szerve volt az Anya- és Csecsemővédő Intézet (ACSI, új neve: Védőnői Szolgálat), amelynek csoportvezetője **5. számú tanú** volt. Az ÁNTSZ kerületi vezető védőnője **3. számú tanú**, az alperes gazdasági tevékenységét 2007-től ellátó Erzsébetvárosi Integrált Szociális Szolgáltató Központ (ERISZ) munkaerőgazdálkodási vezetője **1. számú tanú**, gazdasági igazgató-helyettese **2. számú tanú** volt. A felperes **4. számú tanú** iskolaorvossal együtt dolgozott 2005. szeptember 1. napjától 2008. október 31. napjáig.

Az alperes kötelezettsége volt az iskolaorvosi és iskola-védőnői tevékenység keretfeltételeinek biztosítása nem csak az önkormányzati (fővárosi önkormányzati) iskolákban, hanem az alapítványi és magánfenntartású iskolákban is. Az éves tervezés során az iskolák bejelentették a létszámadatokat az ACSI vezető védőnőjének, aki a létszámadatok alapján beosztotta az iskolaorvosokat, illetve a védőnőket. Az éves beosztást egyeztettek az ÁNTSZ-szel majd az OEP-pel, finanszírozási szerződést kötöttek. A munkavégzés részletes tartalmát az iskola-védő, az iskolaorvos, valamint az iskola igazgatója határozta meg, figyelembe véve az iskola nyitvatartását és az iskolában fennálló egyéb körülményeket. A felperes munkavégzésének részleteit meghatározó megállapodás meghozatalában az alperes nem vett részt, ezt neki jóváhagyás céljából sem kellett bemutatni. Az éves munkaidő-beosztás az ÁNTSZ által kiállított működési engedély mellékletévé vált, a szakmai felügyeletet a felperes felett az ÁNTSZ vezető munkatársa gyakorolta, aki csak rendellenesség folytán avatkozott be, ilyen rendellenesség azonban nem fordult elő.

A felperes napi munkaidejét az alperes napi 8 órában jelölte meg, annak napi beosztását azonban nem az alperes határozta meg, azt a felperesnek kellett egyeztetnie az iskolaorvossal és az iskola vezetőjével. Az iskolaorvos, a védőnő és az iskola közösen készített olyan munkarendet amelyben megjelölték, hogy ki mikor, kivel akar együtt dolgozni. Jellemzően a felperes heti két napot az iskolaorvossal, további három napot pedig önállóan végzett munkát. A felperes közalkalmazottként munkavédelmi oktatásban részesült és jelenléti ívet kellett aláírnia. Az iskola-védőnőknél az elvárás az volt, hogy azt hetente kétszer írják alá, azonban előfordult, hogy ezt csak hetente egyszer írták alá. A közalkalmazotti jogviszony ideje alatt a felperes saját maga helyett nem állíthatott helyetteset, a helyettesítéséről az alperes gondoskodott. Amennyiben a közalkalmazotti jogviszony alatt a felperes keresőképtelen lett volna, azt az ACSI vezető-védőnőjének kellett volna bejelentenie, illetve szabadságot is tőle kellett volna kérnie. A munkavégzéshez szükséges orvosi szobát az iskolák biztosították, az itt szereplő tárgyak, orvosi eszközök (vizsgálóágy, bútorok, gyógyszeres szekrények stb.) az iskoláé voltak, az orvosi felszerelés egy részét az ÁNTSZ ellenőrizte és engedélyezte, más felszereléseket (gyógyszerek, lepedő, orvosi köpeny stb.) az alperes biztosított. Az illetményt a felperesnek havonta számfejtették és fizették meg.

A felperes közalkalmazotti jogviszonya 2005. június 30. napján, a határozott idő lejárta miatt megszűnt.

Az alperes részére az önkormányzat, mint fenntartó a gazdasági támogatást csökkentette, illetve Főváros VII. Kerület, Erzsébetvárosi Önkormányzata 2/2005. (III. 8.) számú költségvetési rendelete alapján az alperes teljes közalkalmazotti létszámát 81-ről 62 főre,

azon belül a védőnői szolgálat szervezeti egysége fenntartó által biztosított közalkalmazotti státuszainak számát 36-ról 27-re csökkentette.

A közalkalmazotti jogviszony megszűnését követően a felperes érdeklődésére az alperes tájékoztatta őt, hogy 2005. szeptember 1. napjától csak megbízási szerződéssel tudja foglalkoztatni, a 2005. júniusát követő foglalkoztatását a felperes kezdeményezte.

A felek 2005. augusztus 30. napján megbízási szerződést kötöttek, amely alapján az alperes a felperest továbbra is nyugdíjasként, megbízási jogviszonyban foglalkoztatta, iskola-védőnői feladat ellátására napi 8 órában, a megbízási időtartama 2005. szeptember 1. napjától 2005. szeptember 30. napjáig terjedt, havi 173.700,- Ft megbízási díj ellenében. A megbízási szerződés megkötésekor a felperes a megbízási jogviszonyt nem kifogásolta, kérdéseket az alperes részéről aláíró ...nek nem tett fel.

A szerződés lejártát követően az alperes a felperest jellemzően 30 napra szóló megbízási szerződések sorozatával továbbra is védőnői feladat ellátására a fenti feltételekkel tovább foglalkoztatta, azzal, hogy a július-augusztus hónapokra a felek nem kötöttek szerződést. A megbízási szerződéseket a felek (néha utólag) havonta (2008. február 1-től 2008. május 31-ig több hónapra szólóan) aláírták, a felperes a megbízási szerződéseket elfogadta, azokat aláírta.

A megbízási szerződések időtartama alatt az éves tervezésben, a felperes munkavégzésének tartalmában jelentős változás nem történt. A felperesnek - a jelenléti ív helyett 2005. szeptemberétől 2006-ig az iskolaorvossal kellett teljesítésigazolást aláíratnia, amelyet ... igazolt le, majd 2006. után a teljesítésigazolás megszűnt. A felperes 2008. január-februárig a jelenléti ívet is aláírta, ekkor az alperes közölte vele, jelenléti ívet nem kell aláírnia. A felperesnek 2008. februárjától sem jelenléti ívet, sem teljesítésigazolást nem kellett vezetnie.

A megbízási szerződések időtartama alatt napi munkavégzéssel kapcsolatban utasításokat a felperes nem kapott az alperestől, a szakmai utasításokat az ÁNTSZ-től kapta, továbbra is az iskolaorvosi rendelőben végezte a munkáját, az ott található felszerelést a közalkalmazotti jogviszony alatt megjelöltekkel egyezően biztosították a különböző szervek. A megbízási szerződések időtartama alatt a felperesnek szabadságot nem kellett kérnie, a felperes keresőképtelen nem volt. A felperes a megbízási díjat havonta kapta, a megbízási díj ellenében költséget nem érvényesíthetett. A megbízási szerződések ideje alatt a felperes munkaköri leírást nem kapott. A felperes nem volt egyéni vállalkozó.

A felperes 2007. december 10. napján kérte az alperest, hogy 2008. január 1. napjától a havonkénti megbízási szerződés helyett közalkalmazotti, határozott idejű jogviszonyban foglalkoztassa, a kinevezés addig szóljon, amíg a védőnő, akit helyettesített, nem áll munkába. A felperes 2008. október 15. napján kelt levelében ismételten kérte az alperest, hogy *„a havonkénti megbízási szerződés helyett közalkalmazotti, határozott idejű szerződést szíveskedjenek kötni velem, mely szerződés addig szól, amíg a védőnő, akit helyettesíték, nem áll munkába”*.

A alperes a felperes kérelmei alapján a fenntartó önkormányzathoz fordult, aki őt arról tájékoztatta, hogy közalkalmazotti jogviszonyban a felperes foglalkoztatására nincs lehetőség.

A megbízási szerződések sorozata alatt a felperesnek lehetősége lett volna, hogy egy másik kerületbe azonos munkakörre közalkalmazotti jogviszonyt létesítsen, azonban a felperes azt nem fogadta el.

A felek 2008. október 1. napjától október 31. napjáig terjedő időszakra szintén kötöttek megbízási szerződést.

2008. őszén az ERISZ előírta a felperesnek, hogy napi bontású teljesítésigazolást vezessen, 2008. október 20. napján a felperes **2. számú tanúnál** és **1. számú tanúnál** sérelmezte a teljesítésigazolás vezetésének és bemutatásának kötelezettségét, illetve a felek között vita merült fel a személyi jövedelemadó és a nyugdíj megállapításához szükséges adatok szolgáltatásával összefüggésben. Ezen adatok szolgáltatását a felperes megtagadta, kifogásolta, hogy az alperes a munkáját ellenőrizni kívánja és közölte, hogy *„Így, megbízási szerződéssel tovább nem hajlandó dolgozni”*.

Az alperes 2008. október 20. napján kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy az alperessel fennálló határozott idejű megbízási szerződése 2008. október 31. napján lejár, a megbízási szerződés lejártáig a felperes munkát végzett. A felek ezt követően további megbízási szerződést nem kötöttek.

A felperes 2008. november 21. napján postán benyújtott kereseti kérelmében annak a megállapítását kérte, hogy az alperes 2008. október 20. napján kelt levelében jogellenesen szüntette meg a felperes közalkalmazotti jogviszonyát és négy havi átlagkeresetnek megfelelő sérelmi díj, 2005. szeptember 1-től 2008. október 31-ig elmaradt illetmény, elmaradt 13. havi illetmény, szabadság-megváltás, valamint ügyvédi munkadíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A felperes 2010. szeptember 6-án (/29.) kereseti kérelmét pontosította és kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy 2005. szeptember 1. napjától a felperes folyamatosan közalkalmazotti jogviszonyban állt az alperessel, illetve állította, hogy az alperes a felperes közalkalmazotti jogviszonyát jogellenesen szüntette meg, és annak a megállapítását kérte, hogy a felperes közalkalmazotti jogviszonya az ítélet jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. (felperes a nyári időszakokra, 2006-2007-2008. július-augusztus hónapokra is nézve kérte a közalkalmazotti jogviszony fennállásának megállapítását.) Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a felperes közszolgálati jogviszonya - ha nem a Kjt. 34. § (1) bekezdése szerinti ok miatt szűnt meg -, úgy a bíróság a Kjt. 34. § (4) bekezdése szerint 2008. október 31-i hatállyal szüntesse meg a felperes jogviszonyát és alkalmazza a Kjt. 34. § (4) bekezdésben meghatározott kártérítés fizetési kötelezettséget. Ezen túlmenően 2005-től étkezési utalvány megtérítésére kérte kötelezni az alperest. A felperes az összegszerű kereseti kérelmét az alperes által előterjesztett ún. „B” verzió (16/6.) szerint tartotta fenn, azaz elmaradt illetmény címén 1.484.522,- Ft, elmaradt 13. havi illetmény címén 594.148,- Ft, szabadság-megváltás címén 863.013,- Ft, valamint ezen túlmenően 2005-től 2008-ig étkezési jegy, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A felperes rendeltetésellenes joggyakorlásra is hivatkozott.

Az alperes a kereseti kérelem ítélettel történő elutasítását (illetve a per végzéssel megszüntetését) kérte és annak a megállapítását, hogy a felek között 2005. augusztus 30-tól kisebb megszakításokkal polgári jogi jogviszony állt fenn, illetve másodlagosan azt

kérte, hogy amennyiben a bíróság közalkalmazotti jogviszony fennállását állapítja meg, úgy rögzítse a jogviszony határozott idejű jellegét és állapítsa meg a jogellenes jogviszony megszüntetésének fogalmi kizártságát, illetve a jogellenes megszüntetés jogkövetkezményeit mérsékelje.

A felperes keresete nem alapos.

Az Mt. 75/A. §-a szerint a munkavégzés alapjául szolgáló szerződés típusának megválasztása nem irányulhat a munkavállaló jogos érdekeinek védelmét biztosító rendelkezések érvényesülésének korlátozására, illetve csorbítására.

(2) A szerződés típusát elnevezésétől függetlenül, az eset összes körülményére - így különösen a felek szerződéskötést megelőző tárgyalásaira, a szerződés megkötésekor, illetve a munkavégzés során tett jognyilatkozataira, a tényleges munkavégzés jellegére, a 102-104. §-okban meghatározott jogokra és kötelezettségekre - tekintettel kell megítélni, illetve megállapítani.

Az Mt. 102. §-a szerint:

(1) A munkáltató köteles a munkavállalót a munkaszerződés, a munkaviszonyra vonatkozó szabályok, illetve az egyéb jogszabályok szerint foglalkoztatni.

(2) A munkáltató köteles - az erre vonatkozó szabályok megtartásával - az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit biztosítani.

(3) A munkáltató köteles

a) a munkát úgy megszervezni, hogy a munkavállaló a munkaviszonyból eredő jogait gyakorolni, kötelezettségeit teljesíteni tudja;

b) a munkavállaló számára a munkavégzéshez szükséges tájékoztatást és irányítást megadni;

c) a munkavégzéshez szükséges ismeretek megszerzését biztosítani.

(4) A munkáltató köteles a munkavállaló számára a munkaviszonyra vonatkozó szabályokban, illetve a munkaszerződésben foglaltaknak megfelelően munkabért fizetni.

Az Mt. 104. §-a alapján:

(1) A munkavállaló a munkát a munkáltató utasítása szerint köteles ellátni.

(2) Nem köteles a munkavállaló teljesíteni az utasítást, ha annak végrehajtása jogszabályba vagy munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközik. Ha az utasítás végrehajtása kárt idézhet elő és a munkavállaló ezzel számolhat, köteles erre az utasítást adó figyelmét felhívni. Utóbbi esetben az utasítás teljesítését azonban nem tagadhatja meg.

(3) A munkavállaló köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása más személy életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.

(4) Az utasítás jogszerű megtagadása nem menti fel a munkavállalót az alól, hogy munkavégzés céljából továbbra is rendelkezésre álljon, és a jogszerű utasításokat teljesítse.

(5) Ha a munkavállaló az utasítás teljesítésének jogszerű megtagadása következtében nem végez munkát, a kieső időre távolléti díjra jogosult.

Az Mt. 4.§-a alapján:

(1) Az e törvényben meghatározott jogokat és kötelezettségeket rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni, illetőleg teljesíteni.

(2) A jog gyakorlása különösen akkor nem rendeltetésszerű, ha az mások jogos érdekének csorbítására, érdekvényesítési lehetőségének korlátozására, zaklatására, véleménynyilvánításának elfojtására irányul, vagy erre vezet.

A Kjt. 34. §-a alapján:

(1) Ha a bíróság megállapítja, hogy a munkáltató a közalkalmazott közalkalmazotti jogviszonyát jogellenesen szüntette meg, a közalkalmazott abban az esetben kérheti az eredeti munkakörében történő továbbfoglalkoztatását, ha

a) a megszüntetés a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe (Munka Törvénykönyve 4. §), az egyenlő bánásmód követelményébe (Munka Törvénykönyve 5. §), illetve felmentési védelembe [31. §, valamint Munka Törvénykönyve 90. §-ának (1) bekezdése] ütközik, vagy a munkáltató megszegi a felmentési korlátozásokra vonatkozó rendelkezéseket [30/A-30/D. §; 32. § (2) bekezdése], vagy

b) a munkáltató a választott szakszervezeti tisztségviselő, a közalkalmazotti tanács tagjának (elnökének, a közalkalmazotti megbízottnak), illetve a munkavédelmi képviselőnek (munkavédelmi bizottság tagjainak) közalkalmazotti jogviszonyát a 45-53. §-okba és az 54/A. §-ba, illetve a Munka Törvénykönyve 28. §-ába, vagy a 62/A. §-ába ütköző módon szüntette meg.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt esetben meg kell téríteni a közalkalmazott elmaradt illetményét (egyéb járandóságait), továbbá a jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben felmerült kárát is.

(3) Ha a közalkalmazotti jogviszony (1) bekezdésben foglalt módon történő jogellenes megszüntetése esetén a közalkalmazott az eredeti munkakörébe való visszahelyezést nem kéri, a közalkalmazotti jogviszony a jogellenességet megállapító határozat jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. Ekkor - a (2) bekezdésben foglaltakon felül a bíróság a munkáltatót - az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelésével - a közalkalmazott legalább két, legfeljebb tizenkét havi átlagkeresetének megfelelő összeg megfizetésére kötelezi.

(4) Ha a közalkalmazotti jogviszonyt nem az (1) bekezdésben foglalt módon szüntették meg jogellenesen, a közalkalmazotti jogviszony a megszüntetésről szóló jognyilatkozat szerinti időpontban megszűnik, de a közalkalmazott részére - az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelése alapján - legalább két, legfeljebb harminchat havi átlagkeresetnek megfelelő átalány-kártérítést kell fizetni.

(5) A (2) bekezdésben foglalt esetben nem kell megtéríteni az illetménynek (egyéb járandóságnak), illetve a kárnak azt a részét, amely máshonnan megtérült vagy kellő gondosság mellett megtérülhetett volna. A kellő gondosság elmulasztásának különösen azt kell tekinteni, ha a közalkalmazott az állami foglalkoztatási szervvel nem működik együtt a munkavégzésre irányuló jogviszony létesítése érdekében, nem köt álláskeresési megállapodást, illetve az e szerv által felajánlott - a foglalkoztatás elősegítéséről szóló jogszabályban foglalt feltételekre tekintettel - megfelelő munkahelyet elutasítja, továbbá maga nem keres aktívan munkahelyet. A bíróság a kellő gondosság elmulasztásának az elmaradt illetmény, egyéb járandóságok, illetve a közalkalmazotti kár megtérítésével kapcsolatos következményét az eset összes körülményének mérlegelése alapján állapítja meg.

(6) A közalkalmazottat, ha közalkalmazotti jogviszonya nem felmentéssel szűnt meg - a (2)-(5) bekezdésben foglaltakon kívül - megilleti a munkavégzés alóli felmentés idejére járó átlagkeresete és a felmentés esetén járó végkielégítés is.

(7) Ha a közalkalmazotti jogviszony a 22. § (16) bekezdése alapján e törvény erejénél fogva megszűnt, és a bíróság megállapította a közalkalmazott „nem megfelelt” minősítésének jogellenességét,

a) ha a munkáltató eljárása a rendeltetésszerű joggyakorlás vagy az egyenlő bánásmód követelményébe ütközött, az (1)-(3), illetve az (5) és (6) bekezdésben foglaltakat,
b) az a) pontba nem tartozó esetben a (4)-(6) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

A Ptk. 474. §-a szerint:

(1) Megbízási szerződés alapján a megbízott köteles a rábízott ügyet ellátni.

(2) A megbízást a megbízó utasításai szerint és érdekének megfelelően kell teljesíteni.

A perben alapvetően eldöntendő az volt, hogy a felek között 2005. szeptember 1. napjától létrejött jogviszony közalkalmazotti vagy megbízási jogviszonyként minősíthető-e. Az alapvető tény, hogy a felperes által ellátott feladatokra sem polgári jogi szerződéskötési kényszer, sem közalkalmazotti kinevezés kibocsátási kényszert nem ír elő jogszabály, azaz nincs előírva, hogy az adott feladat ellátására csak közalkalmazotti jogviszonyban vagy csak megbízási szerződéssel lehet közalkalmazott-tat, megbízottat foglalkoztatni.

A jogviszony elemeinek vizsgálatakor és annak minősítésekor figyelemmel kellett lenni az egészségügyi tevékenységre vonatkozó speciális szabályokra is. (A védőnői ellátást az egészségügyi alapellátás részeként az 1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bekezdés d) pontja nevesíti.) egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény 7. § (2) bekezdésének a) pontja szerint az egészségügyi dolgozó szabadfoglalkozású tevékenység keretében, a d) pont szerint közalkalmazotti jogviszonyban is jogosult tevékenység végzésére, a 8. § (1) bekezdése szerint a szakmai kompetenciájába tartozó egészségügyi tevékenység ellátására megbízási szerződés alapján is jogosult lehet. A 8.§ (4) bekezdése alapján a szabadfoglalkozású egészségügyi tevékenység egyéni vállalkozóként is folytatható, ez azonban csak lehetőség, a felperes magánszemélyként is elláthatta a fenti tevékenységet. Az (5) bekezdés szerint a szabadfoglalkozású kizárólag személyesen láthat el egészségügyi tevékenységet.

A fentiek alapján alapvető jelentősége volt a felek szerződéskötést megelőző tárgyalásainak, a szerződéskötéskor tett jognyilatkozatainak, a jogviszony elemeinek. Utóbbi körében a bíróság figyelembe vette a munkavégzés alapjául szolgáló szerződések minősítése során figyelembe vehető szempontokról szóló a 7001/2005. MK. 170. (FMM-PM. együttes irányelv) irányelv rendelkezéseit, az ott megjelölt elsődleges és másodlagos minősítő jegyeket.

A perben elsősorban a feleknek a megbízási szerződést megelőző tárgyalásainak, a felek szerződéskötéskori akaratának volt jelentősége. A felek szerződéskötési akaratáról a felperes és ... tudott nyilatkozni, erről a tanúként kihallgatott további személyek csak részben bírtak közvetlen tudomással. **5. számú tanú** előadta, hogy a közalkalmazotti jogviszony megszűnését követően a felperes kezdeményezte a további foglalkoztatását, ... pedig előadta, hogy az első megbízási szerződés aláírásakor a felek között nem volt vita a jogviszony jellegéről, a felperes nem tett fel kérdéseket az alperes által készített megbízási szerződésekkel kapcsolatban. ... azt is állította, hogy a megbízási jogviszony alatt a felperes nem önmagában a megbízási jogviszonyt, hanem annak rövid időtartalmait kifogásolta, a felperes azonban az alperesi igazgatóhoz később intézett leveleiben már a

közalkalmazotti jogviszony hiányát sérelmezte. Ugyanakkor **2. számú tanú**, az alperes gazdasági kérdésekben illetékes szervének (ERISZ) egyik vezetője úgy nyilatkozott, hogy a felperes tőle soha sem kérte, hogy őt az alperes közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztassa. Tényként állapítható meg, hogy a felperest a megbízási szerződéseket (jellemzően) havi rendszerességgel aláírta, a megbízási szerződések megkötése ellen nem tiltakozott. A fenntartó önkormányzat közalkalmazotti státuszcsökkentése és az időről-időre megismételt fenntartói utasítás alapján az alperesnek a szerződéskötési szándéka semmiképpen nem utalt közalkalmazotti jogviszony létrehozására.

Ezen túlmenően a felperes maga is állította, hogy a megbízási szerződések sorozata alatt lehetősége lett volna más kerületben közalkalmazotti jogviszonyban ellátni az iskola-védőnői feladatot, ő azonban ennek ellenére az alperesnél végzett munkát továbbra is, megbízási szerződések alapján.

2. számú tanú és **1. számú tanú** tanúvallomásai alapján az is megállapítható volt, hogy a felperes 2008. október 20. napján éppen azt kifogásolta, hogy az ő munkáját más személy ítélje meg, ellenőrizze, azaz a munkaviszony (közalkalmazotti viszony) alapvető elemét az alá-fölérendeltséget, az utasítási és ellenőrzési jogot kifogásolta.

A tényleges munkavégzés jellege és a jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek tartalma alapján valamennyi tanú vallomásából és a felperes nyilatkozatából is az volt megállapítható, a jogviszonyok tartalmi elemei 2005. szeptember 1. napját követően sem változtak jelentősen, lényeges különbség azonban, hogy - ugyan az alperes által sem következetesen alkalmazva - a jelenléti ív helyett az alperes teljesítésigazolás vezetésére és leigazoltatására kötelezte a felperest. A felek között az alá-fölérendeltségi viszony már a közalkalmazotti jogviszonyban sem volt jelentős, a jogviszony lényeges elemeit nem kizárólag az alperes, hanem az iskola, az ÁNTSZ, illetve az ACSI határozta meg, a munkaidő napi beosztásába az alperesnek nem volt beleszólása, a munkavégzés helyét, idejét nem az alperes, hanem az iskola döntötte el. A heti munkaidőt ugyan a megbízási szerződések tartalmazták, azonban ezt ÁNTSZ írta elő, mivel csak így adtak ki működési engedélyt. A munkáltató munkaeszközeinek, erőforrásainak, nyersanyagainak felhasználása körében az eszközöket csak kisebb részben biztosította az alperes.

A felperesnek személyes munkavégzési kötelezettsége volt, helyettesítése idejére az ACSI vezető védőnője jelölt ki más védőnőt, az elvégzett munka díjazása - a tartós megbízási elemeinek megfelelően - havonta volt esedékes. A megbízási szerződések sorozata alatt a felperes már munkavédelmi oktatásban sem részesült.

A munkaidővel összefüggésben az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény 9. § (1) bekezdés a) pontja szerint a szabadfoglalkozású egészségügyi dolgozó és az egészségügyi szolgáltató közötti megbízási szerződésben rögzíteni kell egyebek mellett a munkavégzés idejét is. A megbízási jogviszony ténye e körben tehát nem zárja ki a munkaidő rögzítését. Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM. rendelet 6. § (2) bekezdéséből szintén nem következik, hogy az iskola-védőnői ellátást csak közalkalmazotti vagy munkaviszonyban lehetne folytatni. Önmagában az, hogy a jogszabály munkaviszonyra vonatkozó fogalmakat használ (munkaidő), nem a munkaviszony jellegét, hanem a tevékenységgel eltöltött idő mennyiségét emeli ki. A felperes a közalkalmazotti jogviszonya és a megbízási szerződése alatt is napi 8 óra munkavégzésre volt köteles, nem jelenti azt,

hogy a felek között közalkalmazotti jogviszony jön létre. A munkaidővel összefüggésben az egészségügyi szolgáltatások egészségbiztosítási alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Kormányrendelet 7. § (2) bekezdése a) pontja szerint az ellátás csak akkor minősül folyamatosnak, amennyiben a (gyermek) háziorvosi szolgálat orvosa, asszisztense stb. munkanaponként legalább 8 órán keresztül a biztosítottak részére szolgáltatást nyújt. Összességében az tehát, hogy az alperes a megbízási szerződésekben is napi 8 órás munkaidőt írt elő a jogszabályokból eredő kötelezettsége volt.

A bíróság nem fogadta el az alperes azon hivatkozását, hogy 2007. szeptember 1-jeután pályázati eljáráshoz kötött a közalkalmazotti kinevezés, mivel a 233/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet 1/B.§ b) pontja ez alól az egészségügyi szolgáltató mentesülhet.

Nem volt figyelmen kívül hagyható az sem, hogy a felperes maga állította, hogy közalkalmazottként is és a megbízási jogviszony alapján is ugyanolyan önálló volt, ezt alátámasztotta **3. számú tanú** tanú is, aki állította, hogy a védőnői tevékenység önálló tevékenység, ehhez jellemzően napi utasításra nincs szükség, napi utasításra csak rendkívüli helyzetben van szükség, de a védőnő önálló feladatot lát el. A felperes azt is állította, hogy a jogviszony fennállása alatt (/27. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldal) úgy érezte, hogy könyörögni kellett a megbízási szerződésekért és folyamatosan azt kérte, hogy vagy hozzák ki havonta a megkötendő új megbízási szerződéseket, vagy kössenek vele hosszabb megbízási szerződéseket. ... nyilatkozata szerint is a felperes elsősorban azt szerette volna, hogy a megbízási szerződésekért ne neki kelljen bemennie az alpereshez, illetve hogy hosszabb megbízási szerződéseket kössenek vele. Az előzőekben foglaltak szerint a felperes nem a megbízási jogviszony fennállását, hanem azok rövid tartamát kifogásolta.

A joggyakorlat szerint a határozott időre szóló közalkalmazotti jogviszony lejárat folytán történt megszűnését követően a munkáltatót nem terheli további jogviszony létesítésére irányuló kötelezettség. (EBH 2001. 476) A korábban fennállt munkaviszony nem zárja ki, hogy utóbb a (korábbi) munkavállaló a tevékenységét polgári jogi megállapodás alapján végzi. (BH. 2008. 167) A munkaviszonyban állt felek az elvégzendő munka természete folytán - megállapodással - utóbb polgári jogi jogviszonyt is létesíthetnek. Az a körülmény, hogy a volt munkavállaló korábban munkaviszony keretében végezte az adott munkát, nem alapozza meg e jogviszonynak a megállapodástól eltérő minősítését. (BH. 2003. 213)

A fentiek alapján a bíróság összességében a felek szerződéskötési akarata és a felperes által ellátott tevékenység minősítő jegyei alapján az állapította meg, hogy a felperes tevékenysége közalkalmazottként is, és megbízási jogviszonyban is ellátható volt. A felek erre a tevékenységre jogszerűen kötöttek megbízási szerződéseket, ezeket a perbeli körülmények alapján a bíróság nem minősíthette közalkalmazotti jogviszonyként. Mivel a bíróság azt állapította meg, hogy a felek között 2005. szeptember 1. napjától megbízási szerződések jöttek létre, az utolsó, - 2008. október 1-től október 31-ig terjedő időszakra szóló - megbízási szerződést követően a felek nem kötöttek újabb megbízási szerződést. Mivel a bíróság közalkalmazotti jogviszony fennállását nem állapította meg, így azt az alperes 2008. október 20. napján nem is szüntethette meg jogellenesen. A közalkalmazotti jogviszony fennállása hiányában a felperes szabadságmegváltásra, (13. havi) illetménykülönbözetre, étkezési utalványra való joga nem állapítható meg, illetve a

megbízási szerződések fennállása okán utóbbi jogosultságnak a megállapítására jelen bíróságnak nincs hatásköre.

A fentiek alapján a bíróság a felperes keresetét elutasította.

A bíróság a pertárgy értékét a Pp. 24. § (2) bekezdés b) pontja alapján állapította meg a kereseti kérelembe foglalt egyévi illetmény, a szabadság-megváltás, étkezési jegy értékében. A bíróság a pervesztes felperest a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján perköltség megfizetésére kötelezte, amelyhez a 4/A. § alapján ÁFA fizetési kötelezettség társul. A perköltség összegét a bíróság a (6) bekezdés alapján mérsékelte. A bíróság a felperes részére juttatott munkavállalói költségkezdvezmény folytán nem kötelezte illeték megfizetésére.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 233. § (1) bekezdése biztosítja. A fellebbezés elbírálásának módjáról a Pp. 256/A. §-a tartalmaz rendelkezéseket.

Budapest, 2010. december 16. napján.

. Németh Zoltán s.k.

a tanács elnöke,
az aláírásban akadályozott
Tarsolyné Eötvös Csilla és Adamkovits Sándorné
ülnökök helyett is.